

Evolutie?

Bij evolutie, het proces van soortvorming, wordt gewoonlijk gedacht in tijdspannen van miljoenen jaren. Wat dat betreft is taal een heel wat vlotter en eenvoudiger medium. Het onderstaande verhaal zal dit aantonen.

In het jaar 40 v. Chr. maakte Koning Juba II van Mauretanië een boottocht naar een eilandengroep voor de kust van Afrika. Een eilandengroep die in de Romeinse literatuur lang bekend heeft gestaan als "Fortunatae Insulae" (de Gelukkige Eilanden). Van die reis maakte hij een verslag, dat via de klassieke schrijvers Plutarchus en Plinius de Oudere bekend is geworden. Eén van de bijzonderheden die Juba van de eilanden meldde was het grote aantal honden dat hij er aantrof. Plinius sprak om die reden dan ook van "Insulae canum" (Hondeneilanden). Later zouden de Spanjaarden dit verbasterd hebben tot Islas Canarias (Canarische Eilanden). Eeuwen na Juba ontdekte men dat een op deze eilanden voorkomende vogelsoort, die prachtig kon zingen, zich bijzonder goed leende voor domesticatie. Zo goed zelfs, dat de soort nu een vrijwel wereldwijde verspreiding kent en het aantal exemplaren geschat wordt op ca. 10 miljoen. De naam van de vogel, ontleend aan de oorspronkelijke vindplaats, is, jawel: Kanarie. Hiermee is de (taalkundige) evolutie van een zoogdier tot een vogel een feit.

De vogelsoort die op de Canarische Eilanden z'n bakermat heeft, moet niet verward worden met z'n verwant, de Europese Kanarie, die o.m. in Limburg het noordelijkste gedeelte van z'n verspreidingsgebied bereikt. Over deze laatste vogelsoort kunt U meer lezen in de jubileum-uitgave van het Genootschap 'Vogels in Limburg', die nog steeds te koop is.

A.J. Lever

Verslagen van de maandelijkse bijeenkomsten

Te Heerlen op 9 december

Na zijn welkomstwoord attendeerde voorzitter W. Bult de aanwezigen op verzoek van de heer H. Spoelstra op de in 1986 tien jaar bestaande heemtuin van het IVN te Brunssum. De tuin is gelegen aan de Nicolaas Maesstraat te Brunssum.

Daarna kreeg de heer H. de Bruijn het woord over zijn voordracht over een reis per landrover door Marokko. Marokko wordt doorsneden door vier ongeveer parallel aan elkaar gelegen bergmassieven: het Riggebergte, de Midden-Atlas, de Hoge-Atlas en de Anti-Atlas. De tocht voerde van Agadir, via de tussen de Hoge-Atlas en de Anti-Atlas gelegen Sousvlakte, over de Anti-Atlas naar de grens met voormalig Spaans Sahara en vandaar naar Oued Massa, een met de zee in verbinding staande vogelrijke slufte.

De Sousvlakte is een groot en vrij vlak gebied, droog, sterk geërodeerd en schaars begroeid met Arganibomen. De erosie wordt mede veroorzaakt door de overal aanwezige geiten, die tot boven in de bomen het schaarse groen opvreten. In de oase Tioute werd in de Dadelpalmen (*Phoenix dactylifera*) een Grauwe buulbuul (*Pycnonotus barbatus*) waargenomen.

Na het verlaten van de Sousvlakte werd de reis voortgezet door de Anti-Atlas. In dit rotsachtige, ruwe en wei-

nig begroeide rotsmassief bloeiden veel catussen. Vooral de Schijfcactus (*Opuntia ficus-indica*) wordt veel als erfafscheiding gebruikt door de plaatselijke bevolking. Opvallend was de manier waarop de verspreid voorkomende stadjes opgingen in het landschap. In elk stadje was een kashbah aanwezig, dat is een grote stenen opslagruimte die boven het stadje uittorent en waarin elke bewoner zijn eigen bergplaats voor veldvruchten heeft.

Hier in de bergen werden Lammergier (*Gypaetus barbatus*), Sakervalk (*Falco cherrug*) en de Diadeemroodstaart (*Diplodocus moussieri*) waargenomen en verder de Barbarijse grondeekhoorn (*Atlantoxerus getulus*).

Via de 1600 m hoge pas Tizi-Milil werd afgedaald naar de stad Tafraoute in de vlakte van Ammel. Spreker liet ook enkele opnamen zien van fraaie voorbeelden Moorse architectuur.

Het tweede deel van de reis werd doorgebracht bij de Oued Massa, een zeearm nabij Sisi Rbat, omzoomd door duinen. Hier vertoefden veel Europese broedvogels op weg naar het noorden. De heer de Bruijn toonde beelden van Grote sterns (*Sterna sandvicensis*), Steltkluit (*Himantopus himantopus*), Kleine zilverreiger (*Egretta garzetta*). Opmerkelijk was de waarneming van één Sneeuwvangs (*Anser caerulescens*), broedvogel van Canada. Witbukaalscholver (*Phala-*

crocorax carbo maroccanus), Koereiger (*Bubulcus ibis*) en een serie zeer fraaie opnamen van Flamingo's (*Phoenicopterus ruber*) sloten de rij. Namens de aanwezigen dankte de voorzitter de spreker voor diens voordracht en de wijze waarop hij het juiste evenwicht in de keuze van de vertoonde beelden had weten te vinden.

Te Maastricht op 2 januari

Kring Maastricht "vierde" haar eerste bijeenkomst in het nieuwe jaar traditiegetrouw met een onderwerp dat in het teken staat van de jaarlijkse inventarisatie van vleermuizen in de onderaardse kalksteengroeven van Zuid-Limburg. Ditmaal gaf de heer Wouter Helmer een uiteenzetting over het gebruik van zogenaamde batdetectors ('vleermuisontvangers') bij het waarnemen van vleermuizen. Deze relatief eenvoudige apparatuur maakt het mogelijk om ook 's zomers, buiten de winterslaapplaatsen, onderzoek te doen aan vleermuizen.

Spreker beoogde met zijn voordracht te illustreren dat iedereen met wat voorkennis over het gedrag van vleermuizen en hun biotoopkeuze met behulp van batdetectors legio mogelijkheden heeft om origineel en zinvol onderzoek aan vleermuizen te doen.

Wat de biotoopkeuze van vleermuizen